

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Eneste Behandling af Forslag til Beslutning af Folketinget om Nedsættelse af en Kommission i Henhold til Grundlovens § 46 angaaende Forslag til Forandring af Grundloven.

Sagen sættes til Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(*Borgbjerg*): Jeg ser ikke andre af Ministerne til Stede end den fungerende, jeg ved ikke, om de øvrige ogsaa ere blevne fungerende. Hvis saa var, var Situationen indtraadt i et nyt Stade. Imidlertid plejer man jo at have Konseilspræsidenten nærværende ved Behandlingen af et Forslag som dette. Men jeg har for øvrigt ogsaa tænkt mig, at under den forhaandenværende Situation har en Meningsudveksling mellem det forhaandenværende Ministerium — enten det nu er fungerende eller ej — og Tinget mindre Interesse. Det, Forslagsstillerne indbyde til, er en Meningsudveksling mellem Tingets Partier om denne Sag.

Naar vi Socialdemokrater nu stille det store Spørgsmaal om en almindelig Forfatningsreform paa Dagsordenen, kan man rejse to Spørgsmaal: For det første: Er Tiden dertil belejlig? Og for det andet: Er den Fremgangsmaade, vi her have valgt, Nedsættelse af en parlamentarisk Kommission, den rette? Forslagsstillerne have besvaret begge disse Spørgsmaal med Ja og haabe, at dette Ting eller i hvert Fald dets Flertal vil give et lignende Svar. Er Tiden belejlig? Jeg tror det. Tilsyneladende er den politiske Situation i høj Grad broget og usikker. Man venter Ministeriets Demission hver Dag, og paa den Krise, som da vil udbrude, vil der, saa vidt jeg kan skønne, kun kunne findes en naturlig Løsning: Et Ministerium af midlertidigt Præg, som forbereder det næste Folketingsvalg paa den Maade, som jeg synes er nødvendig, nemlig ved at sætte alvorlig Kraft ind paa at gennemføre en Valgordning med omtrent lige store Kredse og med Omvalg.

Ved den Behandling, vi havde om Valgkredssagen for omtrent 3 Ugers Tid siden, forekom det mig, at der fra de forskellige Partier lød ikke saa lidt Sympati for en saadan Ordning. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) udtalte ganske vist, at han stadig foretrak en Grundlovsændring som den bedste Vej, skønt den gentagende er strandet, men gik dog med til at nedsætte Udvalg om vort Forslag og udtalte som en Mulighed,

at dette Udvalg kunde udarbejde et Forslag i den af Forslagsstillerne antydede Retning. Fra det radikale Venstres Side var der fuld Tilslutning til vor Tanke, og det ærede Medlem fra Frederiksberg (Ellinger), Højres Ordfører, endte sine Udtalelser her i Tinget med de Ord, at ogsaa Højre vel kunde gaa med til en lille Forøgelse af Kredsene som en midlertidig Ordning, naar Højre kun fik Sikkerhed for, at det store Spørgsmaal om en Grundlovsforandring ikke derved udskydes. Se det, vi her rejste, er netop det store Spørgsmaal om en Grundlovsforandring, og det er ogsaa i Belysning af dette store Spørgsmaal, vi have ment, man kunde nøjes med en midlertidig Valgkredsreform, der for Tiden kunde gennemføres inden næste Valg. Der er da ikke saa lidt, der tyder paa, at vi kunne faa det næste Folketingsvalg, maaske i Løbet af et Aars Tid, forhaabentlig paa et nyt og bedre Grundlag end det sidste Folketingsvalg, saa at vi da kunne faa en ny Regering, der er udgaaet af et ganske anderledes retfærdigt Grundlag end det, som er muligt og vil være muligt for Tiden.

Det glædede mig, at der under Valgkredssagens Behandling for 3 Uger siden faldt forskellige Udtalelser særlig fra det ærede Medlem fra Holbæk (Rode), som gik ud paa dette, at skulle vi skride til den store Grundlovsreform, en gennemgribende Forandring af 66-Forfatningen, gælder det om, at vi forinden have et Folketing, der er saa vidt muligt i Overensstemmelse med den gældende Grundlovs Aand og Mening paa et Punkt, hvor den virkelig er demokratisk, og hvor den holder paa den lige og almindelige Valgret. Denne Udtalelse af det ærede Medlem fra Holbæk lægger jeg megen Vægt paa. Lignende Udtalelser ere for øvrigt fremkomne fra andre Partiers Side. Jeg erindrer om, at en Højremand som Kontorchef Schovelin har gjort denne Tankegang stærkt gældende, og den findes ogsaa udtrykt i de samvirkende Byorganisations Adresse til Lovgivningsmagten af 1905 om, at egentlig kun et grundlovmæssigt sammensat Folketing har moralsk Ret til at skride til en almindelig Forandring af hele Forfatningen. Kunde vi altsaa benytte det førstkommende Aar paa den Maade, vi foreslog for 3 Uger siden, til at løse Valgkredssagen, saa de næste Folketingsvalg kunde foregaa paa et mere retfærdigt Grundlag end det sidste, vilde vi om et Aarstid f. Eks. kunne imødesee en Rigsdag saaledes sammensat, at vi kunde betro